

Vasile Alecsandri și afinitățile sale cu arta sonoră românească

Irina Zamfira Dănilă

Anul 1821, conform calendarului gregorian, a început într-o zi de luni. El reprezintă începutul procesului de renaștere națională și culturală a României, datorită revoluției lui Tudor Vladimirescu din Țara Românească, care a pus capăt epocii fanariote prin restabilirea domniilor pămâtenne. Tot în acea perioadă, Grecia își declara independența față de Imperiul Otoman (25 martie 1821). Literatura și cultura europeană se îmbogățeau în acel an prin nașterea a trei scriitori de talie mondială. La 9 aprilie se năștea la Paris poetul francez Charles Baudelaire, autorul memorabilului volum de poezii *Les Fleurs du mal*. La 11 noiembrie, la Moscova, se năștea unul dintre cei mai mari scriitori ruși, Fiodor Dostoievski. Romancierul francez Gustave Flaubert, autorul celebrului roman din secolul al XIX-lea, *Madame Bovary*, se năștea în ziua de 12 decembrie 1821.

În același an de grație 1821, la 21 iulie se năștea în Țara Moldovei, la Bacău, Vasile Alecsandri, poet, dramaturg, folclorist, om politic român, diplomat, membru fondator al Academiei Române. Alecsandri a fost o personalitate marcantă a vieții literare, culturale și politice a veacului al XIX-lea. Activitatea și opera sa se circumscriu nu numai aproape unui secol de istorie românească, ci au rămas să dăinuiește generații după generații. O serie de repere majore în constituirea statului român modern, de la Revoluția de la 1848, Unirea Principatelor Române, Războiul de Independență și proclamarea Regatului României, poartă amprenta spirituală a bardului de la Mircești.

Provenit dintr-o familie boierească și având studii la Paris, Vasile Alecsandri se înscrie în galeria marilor patrioți români făuritori ai României moderne. În spiritul mișcărilor revoluționare de deșteptare a naționalismului european, Alecsandri a participat la Revoluția de la 1848 din Moldova și a redactat Petiția de la Iași, fiind unul din liderii „revoltei poezilor”. S-a angajat total în mișcarea unionistă, atât în calitate de deputat în Divanul ad-hoc al Moldovei și mai apoi în Adunarea Electivă a Moldovei, cât și în calitate de ministru de externe, contribuind la recunoașterea europeană a Unirii Principatelor Române prin abilitățile sale diplomatice excelente.

Activitatea literară și publicistică a bardului din Mircești rămâne emblematică în literatura și cultura română a secolului al XIX-lea. Excelând în mai toate genurile literare, de la poezie la teatru și proză, Alecsandri a fost un întemeietor și inițiator de orizonturi în domeniul literaturii, un om al cetății și, în același timp, un pasionat al pastelurilor și un mare iubitor al folclorului românesc. A participat cu toată energia și talentul la propășirea culturală și socială a românilor, implicându-se în viața culturală ca membru al directoratului Teatrului Național din Iași și, mai ales, în calitate de dramaturg sau colaborator, redactor și editor al mai multor publicații.

Vasile Alecsandri a fost, așadar, un artist literat sensibil la frumos sub toate înfățișările acestuia, prin urmare nici universul artei sonore nu i-a fost străin. Aceasta deoarece a avut parte și de o pregătire muzicală; conform uzanțelor epocii în care a viețuit, în calitate de fiu de boieri, s-a preocupat și de studiul pianului (al „clavirului”), instrument preferat în saloanele boierești, în care de multe ori aveau loc serate muzicale. Muzica interpretată cu aceste ocazii consta mai ales în miniaturi ale compozitorilor romantici contemporani precum Schumann, Chopin și alți creatori de mai mică anvergură, dar treptat au fost introduse și prelucrări pe melodii folclorice culese de la lăutarii români, ale unor compozitori străini împământeniți (care activau adeseori ca profesori de instrument). Erau foarte apreciate colecțiile de aranjamente folclorice precum cele ale lui François Rouschitski, *42 chansons et danses moldaves, valaques, grecs et turcs* (publicată la Iași, în 1832), Henri Ehrlich, *15 arii naționale transcrise pentru pianoforte* (Viena, 1850) și cele patru broșuri a câte *Douăsprezece arii naționale* ale lui Carol Mikuli (Lwow, 1854)¹. Există mărturii despre faptul că poetul cunoștea și interpreta „cu gust și precizie” melodiile pianistului și compozitorului bucovinean, elev al lui Frédéric Chopin², multe dintre acestea deloc simple din punct de vedere tehnic, pianistic, ceea ce demonstrează nivelul superior de cunoștințe muzicale ale artistului. De altfel, în 1855, imediat după apariția caietelor lui Carol Mikuli, Vasile Alecsandri a anunțat și în presa ieșeană acest eveniment editorial important³. El l-a cunoscut personal și pe pianistul și compozitorul Henri Ehrlich (născut la Iași, în familia unui negustor de origine israelită), pe care îl aprecia ca pe un muzician de talent⁴. Implicat în viața culturală a Iașului, Alecsandri a avut, de-a lungul carierei sale, ocazia să colaboreze și cu alte personalități muzicale, cu rezultate deosebit

¹ Gheorghe Oprea, *Folclor muzical românesc*, București, 2002, p. 34, 37-38.

² George Breazu, *Alecsandri și muzica*, în *Pagini din istoria muzicii românești*, vol. I. Ediție îngrijită și prefată de Vasile Tomescu, București, 1966, p. 245.

³ Apud Gheorghe Ciobanu, *Izvoare ale muzicii românești*, vol. I, București, 1976, p. 101.

⁴ Viorel Cosma, *Melodii inedite pe texte din culegerea „Poesii populare ale românilor” de Vasile Alecsandri (1866)*, în „Studii de muzicologie”, vol. XI, 1976, p. 118.

de fructuoase. Dintre acestea, îi amintim în primul rând pe Alexandru Flechtenmacher și Eduard Hübsch.

Alexandru Flechtenmacher (1823-1898), muzician cu o pregătire muzicală complexă, violonist, dirijor, compozitor și profesor care a activat atât la Iași, cât și la București, a susținut în mod constant activitatea dramaturgică și poetică a lui Alecsandri. Astfel, a compus muzica celor mai cunoscute și îndrăgite vodeviluri ale acestuia, precum *Cinel-cinel*, *Coana Chirița sau Două fete și-o neneacă*, *Întoarcerea Chiriței sau Chirița în provincie* ș.a., dar și a operei *Crai nou* și a operei *Barbu Lăutarul*. Trebuie să menționăm faptul că melodia care conturează portretul lui Barbu, renumitul staroste al lăutarilor din urbea Iașilor, este cântată și astăzi, dar fără a se mai cunoaște autorii acesteia, așadar a fost supusă unui proces de transmitere orală, de „folclorizare”, ceea ce demonstrează perenitatea acestei creații, deosebit de inspirate.

Așa cum am menționat, Vasile Alecsandri a fost o personalitate culturală militantă a Moldovei, care s-a implicat cu toată energia sa fizică și creatoare în susținerea momentelor politice cruciale din istoria Țărilor Române: revoluția de la 1848, Unirea Principatelor (1859), și obținerea independenței de stat (1877). Pe lângă activitatea diplomatică cu rezultate deosebit de importante, desfășurată mai ales în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, prin creația sa poetică cu tematică patriotică a dat curaj mișcărilor revoluționare de afirmare a identității proprii românești și de eliberare de sub dominația otomană, compunând versurile unor cântece patriotice care vor deveni adevărate simboluri naționale. Astfel de imnuri sunt: *Hora Unirii*⁵ (muzica de Alexandru Flechtenmacher), intonată și „giucată” la 1859, dar și astăzi, cu prilejul aniversării Unirii Principatelor Române, în data de 24 ianuarie a fiecărui an; memorabil este și *Imnul regal (Trăiască Regele!* – 1881, pe melodia lui Eduard Hübsch⁶), creat special pentru festivitatea de încoronare a regelui Carol I, care a devenit apoi și imn oficial al Regatului României până la abdicarea forțată a regelui Mihai I (1947). Este cu

⁵ O variantă a poeziei *Horei Unirii*, cu diferențe de text față de original, am descoperit-o în culegerea de folclor a lui Alexandru Voevidca – *Folclor muzical din Bucovina*, vol. I – *Cântecul ritual-ceremonial vocal*, Suceava, 2015, p. 202-203, însă pe o melodie cu ritm de horă țărănească, complet diferită de cea în stil boieresc, compusă de Alexandru Flechtenmacher. Melodia a fost culeasă în anul 1908 de învățătorul folclorist Alexandru Voevidca de la răzeșul Grigorie Dolinschi, de 75 de ani, din localitatea Broscăuții Vechi aflată în Bucovina de Nord. Este o dovadă a pătrunderii creației lui Alecsandri în folclor, chiar și în provinciile aflate sub ocupație austro-ungară. (Vezi un fragment din partitura originală de Alexandru Flechtenmacher și cea folclorizată, culeasă din Bucovina, cu textul integral, în Anexa articolului de față).

⁶ Eduard Hübsch (1833-1894), ofițer de origine austriacă, violonist, dirijor și compozitor care a activat la Iași, București și Craiova și a coordonat înființarea fanfarelor militare, fiind și primul inspector al acestor formații (din 1881). Este de asemenea și autorul *Marșului triumfal și primirea steagului și a Măriei Sale Prințul Domnitor* (1861), piesă instrumentală pentru fanfară care a fost imnul național al Principatelor Române până în anul 1884. (Cf. Mihail Poslușnicu, *Istoria muzicii la români*, București, 1928, p. 562-563). Vezi partitura *Imnului regal* în Anexă.

siguranță relevant faptul că linia melodică a imnului *Trăiască Regele!* a fost integrată de George Enescu în finalul *Poemei române* (1897), în semn de omagiu față de suveranul României, Carol I, și față de soția acestuia, regina Elisabeta, căreia îi este dedicată lucrarea. Nu trebuie uitat nici marșul militar *Drum bun*, tot pe versurile poetului moldovean și având o inspirată linie melodică, creată în 1856 de compozitorul bucovinean Ștefan Nosievici (1833-1869), marș care a însuflețit armatele române, atât în timpul războiului de independență, cât și al primei conflagrații mondiale.

O altă caracteristică importantă a activității literare a lui Vasile Alecsandri este interesul constant acordat folclorului românesc, care s-a concretizat prin culegerea de texte poetice folclorice și apoi editarea acestora în volume de folclor literar, de referință pentru cea de-a doua jumătate a veacului al XIX-lea: *Balade (Cântece bătrânești)*, vol. I-II (1852-1853), *Doine și lăcrimioare* (1853) și *Poesii populare ale românilor* (1866). Dar nu numai în domeniul folclorului literar a avut poetul un rol determinant, ci chiar și în cel al folclorului muzical. Așa cum am menționat anterior, poetul i-a cunoscut și apreciat elogios (în operele sale poetice sau în presa ieșeană) pe folcloriștii de origine străină Henri Ehrlich și Carol Mikuli, care au alcătuit valoroase culegeri de folclor muzical românesc cu acompaniament de pian. De asemenea, o altă inițiativă însemnată a lui Alecsandri a fost cea din anul 1884, când a propus Academiei Române acordarea unui consistent premiu (de 5.000 de lei noi), muzicianului care va alcătui „cea mai completă culegere” de folclor muzical. Premiul a fost câștigat în anul 1885 de muzicianul Dimitrie Vulpian (1848-1922), instrumentist flautist, culegător de folclor și compozitor moldovean, absolvent al Conservatorului de Muzică și Declamațiune din Iași, care încă din timpul studiilor sale muzicale, încurajat, s-ar părea, chiar de Alecsandri, a demarat o susținută activitate de culegere a cântecului popular românesc. Volumele premiate⁷, rezultat al muncii sale de culegere, cuprind un număr de 1931 de melodii, prin această cantitate impresionantă Vulpian fiind cel mai prolific culegător de folclor muzical de la sfârșitul secolului al XIX-lea⁸. Asemenea culegerilor muzicienilor menționați anterior, și materialele culese de Dimitrie Vulpian prezintă unele vicii ale „școlii romantice” în abordarea folclorului (reprezentată în domeniul literar de Vasile Alecsandri și alți literați români), anume culegerea preponderentă de la lăutari, notarea aproximativă a melodiilor, „după auz”, „îndreptarea” acestora (modificarea lor, pentru

⁷ Iată informațiile despre aceste volume: vol. I, *Muzică populară. Balade, colinde, doine, idyle pentru voce și pian*, 1885; vol. II, *Poesia populară pusă în muzică. Culegere din toate țările române. Balade, colinde, doine, idyle* (texte), 1886; vol. III, *Salba română. Horele noastre*, seria A (1-500), seria B (500-1000), pian solo, dedicate „Țării mele”; vol. IV, *Musica populară. Romanțe, voce și pian*, volum premiat la Montpellier, Franța, două volume – unul de texte, al doilea de melodii; vol. IV, *Jocuri de brâu*, seria I, dedicate „Bunilor ostași români” [1908]. Cf. Octavian Lazăr Cosma, *Hronicul muzicii românești*, vol. IV, *Romantismul (1859-1898)*, București, 1976, p. 279.

⁸ *Ibidem*, p. 278-283.

a fi „mai frumoase”), despărțirea textelor de melodii, înveșmântarea armonică de factură clasică, tonală, nepotrivită întotdeauna cu linia melodică de esență modală, inconsecvența în oferirea datelor despre informator, data și locul culegerii. Cu toate aceste inconveniente, colecțiile de folclor cu acompaniament de pian din secolul al XIX-lea au o valoare documentară deosebită, deoarece pot servi la studiul vechimii și circulației diverselor variante de melodii, precum și al evoluției repertoriului și a caracteristicilor de interpretare specifice muzicanților profesioniști ai muzicii orale – lăutarii⁹. Poetului Vasile Alecsandri îi revine, așadar, meritul de a fi stimulat, prin aprecierile și încurajările sale, exprimate în articolele din presa culturală a Iașului, activitatea de culegere și notare a melodiilor folclorice în Moldova.

În finalul acestei succinte prezentări ale afinităților bardului de la Mircești cu domeniul artei sonore românești, doresc să readuc în atenția cititorilor importanța deosebită a unui exemplar al colecției *Poesii populare ale românilor* (1866), aflat în Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați și studiat de lexicograful muzicolog Viorel Cosma în deceniul al optulea al secolului trecut¹⁰. Acesta a constatat că pe paginile cărții au fost trasate cu cerneală neagră, de către copiiști anonimi, portative muzicale pe care este notată linia melodică și textul câtorva dintre poeziile culese și editate de Vasile Alecsandri. În total au fost notate, posibil de trei mâini diferite, 37 de melodii cu textul aferent strofei melodice, dintre care șaptesprezece doine și douăzeci de hore¹¹. Materialul muzical provine, majoritar, din Moldova, ceea ce conduce la ipoteza că partea manuscrisă a fost realizată în această provincie. „Doinele” sunt, de fapt, cântece propriu-zise lirice, asemănătoare ca tematică cântecelor de lume, unele dintre acestea în ritm măsurat, iar altele într-un stil ușor târăgănat (apropiat de stilul *parlando-rubato*), iar „horele” reprezintă cântece vocale pe ritm de joc, fie de „horă boierească” (caracterizată prin formula ritmică ternară, de șase optimi), fie de horă țărănească (în ritm binar, încadrat în măsura de două pătrimi). Așa cum susține muzicologul citat, valoarea minicolecției folclorice manuscrise este una ridicată, deoarece monodiile notate reprezintă variante originale ale unor melodii folclorice din perioada respectivă, care nu au fost preluate din culegerile de folclor publicate până atunci (ale muzicienilor

⁹ *Ibidem*, p. 283.

¹⁰ Viorel Cosma, *op. cit.*, p. 114-157.

¹¹ Titlurile „doinelor”: a) doine din Moldova: *În zori de ziuă, de dimineață; Sub poale de codru verde*; b) doine din Țara Românească: *Turturica, Ciobanul, Buruiana de leac, Cucul, Altul – Când aud cucul cântând, Trandafirul, Mormântul, Drum la deal, Floricică-n foi albastră, Aolică, d'aolică; Fratele Răzneț, Bolnavul. Despărțirea, Alta – Frunzuliță, iarbă neagră; Mehedințeanul*; c) „hore” din Moldova: *Ileana, Țița, Frunză verde de piperiu, Puișorul, Rândunica, Hora țigănească – Arde-mă, frige-mă, Fugi încolo, Floarea din Pârlaz, Busuiocul, Ean sui lelea, Ean sui lelea* (pagină anexă), *Femea temută, Sultana, Lelița de la Munteni*; 4) „hore” din Țara Românească: *Șapte fete; Marioara; Auleo! Ce fuse asta?; Nevasta harnică; Nevasta bătută* – *ibidem*, p. 135, 138-141. Vezi partitura „doinei” (cântecului propriu-zis) *Turturica* în Anexa articolului de față.

François Rouschitzki, Anton Pann, Henri Ehrlich, Ioan Andrei Wachmann sau Carol Mikuli), cu toate că prezintă unele asemănări cu variantele conținute în acestea. Caracteristicile melodice specifice ale cântecelor incluse în volum demonstrează că au fost culese preponderent de la lăutari, dar și de la alți informatori, sau au fost notate din manuscrise vechi¹². Un alt merit al minicolecției muzicale constă și în faptul că notația muzicală utilizată este una foarte precisă, corectă, mai ales din punct de vedere melodic, intonațional, dar și ritmic, în cazul melodiilor în ritm măsurat, de joc. O altă latură pozitivă a semiografiei muzicale este folosirea diverselor tipuri de ornamente, specifice melosului popular. Totuși, apar și unele deficiențe ale notației pe portativ, explicabile, însă, pentru nivelul de atunci al teoretizării folclorului: deși a fost sesizat caracterul liber al melodiilor târăgănite, în ritm *parlando-rubato*, acesta a fost încadrat metric în mod forțat, libertatea ritmică fiind totuși sugerată prin utilizarea duratelor și ornamentelor specifice. Vizavi de identitatea copiștilor care au completat strofele melodice ale textelor poetice în lucrarea lui Alecsandri, Viorel Cosma nu se poate exprima decât în termeni prezumtivi, numele acestora nefiind notate în cuprinsul volumului. Însă, datorită preferinței pentru notarea guidonică a melodiilor, de mare precizie, muzicologul opinează că cei care au scris ar putea fi muzicieni profesioniști, cu preocupări și în domeniul folclorului din perioada respectivă, precum Gavriil Musicescu, Eduard Caudella, Teodor T. Burada, Basil Anastasescu etc. Concluzia personală rezultată în urma analizei materialului muzical manuscris este că melodiile conținute în exemplarul *Poesiilor populare ale românilor* aflat la Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați sunt foarte frumoase și expresive, pretându-se interpretării artistice în actualitate, de aceea ar fi de maxim interes ca aceste melodii să fie redactate circulației, prin editarea lor. Iată și corolarul muzicologului Viorel Cosma la studiul citat, care subliniază valoarea intrinsecă a melodiilor notate: „(...) replica muzicală la *Poesii populare ale românilor* nu rămâne cu nimic datoare textului literar. Colecția lui Vasile Alecsandri își va găsi de acum înainte încă un mobil de popularizare menit să dezvăluie lumii neprețuita comoară spirituală a poporului român”¹³.

Prin activitatea și creația sa, Vasile Alecsandri, personalitate complexă a veacului al XIX-lea, a exercitat o influență apreciabilă în viața politică, socială și culturală a Țărilor Române. Membru activ în formarea statului național român modern, promotor al tradițiilor românești, al literaturii și al culturii naționale, Vasile Alecsandri reprezintă, indiscutabil, unul dintre marii patrioți români pentru care dragostea profundă pentru istoria, limba și tradițiile poporului român este exprimată prin creațiile sale perene, unele dintre acestea înveșmântate de către compozitorii noștri înaintași într-un

¹² *Ibidem*, p. 151.

¹³ *Ibidem*, p. 157.

limbaj muzical accesibil și expresiv, de inspirație folclorică sau în stil clasic occidental, care au străbătut timpurile până astăzi, devenind parte a patrimoniului nostru național.

Anexe

H O R A U N I R I I

Versurile de VASILE ALECSANDRI

Muzica de ALEXANDRU FLECHTENMACHER

Tempo de horă

S.

1. Hai să dăm mi - nă cu mi - nă, Cei cu i - ni - ma ro - mi - nă,
 2. Măi, mun - te - ne, măi, ve - ci - ne, Vi - nă să te prinzi cu mi - ne
 3. A - min - doi sin - tem de - o ma - mă, De - o făp - tu - ră și de - o sea - mă,
 4. Vin' la Mil - cov cu gră - bi - re, Să - l se - căm din - tr - o sor - bi - re

A.

1. Hai să dăm mi - nă cu mi - nă, Cei cu i - ni - ma ro - mi - nă,
 2. Măi, mun - te - ne, măi, ve - ci - ne, Vi - nă să te prinzi cu mi - ne
 3. A - min - doi sin - tem de - o ma - mă, De - o făp - tu - ră și de - o sea - mă,
 4. Vin' la Mil - cov cu gră - bi - re, Să - l se - căm din - tr - o sor - bi - re

T.

1. Hai să dăm mi - nă cu mi - nă, Cei cu i - ni - ma ro - mi - nă,
 2. Măi, mun - te - ne, măi, ve - ci - ne, Vi - nă să te prinzi cu mi - ne
 3. A - min - doi sin - tem de - o ma - mă, De - o făp - tu - ră și de - o sea - mă,
 4. Vin' la Mil - cov cu gră - bi - re, Să - l se - căm din - tr - o sor - bi - re

B.

Să - n - vir - tim ho - ra fră - ți - ei Pe pă - min - tul Ro - mi - ni - ei!
 Și la via - fă cu u - ni - re, Și la moar - te cu - n - fră - ți - re.
 Ca doi brazi din - tr - o tul - pi - nă, Ca doi ochi din - tr - o lu - mi - nă,
 Ca să trea - că dru - mul ma - re Pes - te - a noas - tre vechi ho - ta - re.

Să - n - vir - tim ho - ra fră - ți - ei Pe pă - min - tul Ro - mi - ni - ei!
 Și la via - fă cu u - ni - re, Și la moar - te cu - n - fră - ți - re.
 Ca doi brazi din - tr - o tul - pi - nă, Ca doi ochi din - tr - o lu - mi - nă,
 Ca să trea - că dru - mul ma - re Pes - te - a noas - tre vechi ho - ta - re.

Să - n - vir - tim ho - ra fră - ți - ei Pe pă - min - tul Ro - mi - ni - ei!
 Și la via - fă cu u - ni - re, Și la moar - te cu - n - fră - ți - re.
 Ca doi brazi din - tr - o tul - pi - nă, Ca doi ochi din - tr - o lu - mi - nă,
 Ca să trea - că dru - mul ma - re Pes - te - a noas - tre vechi ho - ta - re.

Hora Unirii (fragment) – partitura (versuri de Vasile Alecsandri, muzica de Alexandru Flechtenmacher)

Andantino

Hai să dăm mî - nă cu mî - nă, Cei cu i - ni - ma ro - mî - nă,
Să giu - căm ho - ra_ fră - ți - ei, Un - de-i chef și bu - cu - rie,_
Tiam ta ta ta ta tiam ta ta ta ta, Ti-am ta ta ta, _ ti-am ta ta.

Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inima română,
Să jucăm hora frăției,
Unde-i chef și bucurie.

/: Tiam, ta, ta, ta, ta. :/ (Rf.)

Iarba re din holde piară,
Piară dușmanii din țară,
Între noi să nu mai fie
Decât flori și veselie.

Măi vecine, măi române,
Haide dă mâna cu mine,
Să trăim bine-n unire,
Pân' la moarte cu-nfrățire.

Unde-i unu nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Amândoi sântem de-o mamă,
De-o făptură și de-o samă,
Ca doi brazi într-o tulpină,
Ca doi ochi într-o lumină.

Amândoi avem un nume,
Amândoi muncim în lume,
Eu ți-s frate, tu-mi ești frate
Și în noi un suflet bate.

Toată lumea să se miere,
Și bucure sfântul soare,
Că jucăm hora frățească
Pe moșia strămoșească.

Hai să dăm mână cu mână – partitura și versurile Horei Unirii, în varianta folclorizată din Bucovina (culeasă de folcloristul Alexandru Voevidca în anul 1908 din localitatea Broscăuții Vechi)

2 voci egale

Maestros și f. bine marcat.

I
II

1. Tră-ias-că Re-ge-le în pa-ce și o-nor De ț-a-ră iu-bi-tor
2. Tră-ias-că Pa-tri-a cât soa-re - le ce-resc Rai ve-sel pământ-ese

și-a pă-ră-tor de ț-a-ră. Fi-e Domn glo-ri-os fi-e pes-te noi Fi-e
cu ma-re fal-nic nu-me. Fi-e'n veci el fe-rit de ne-voi, ne-voi Fi-e
Cu caracter de rugă

fi-e'n veci no-ro-cos în ră-s,boi,răs - boi O! Doam-ne__ o!Doam-ne__ sfin-te
fi-e'n veci lo-cu-it de e-roi, e - roi O! Doam-ne__ o!Doam-ne__ sfin-te

ce-resc pă - rin-te sus - ți-ne cu - a ta mâ - nă co-roa-na ro-mă-nă.
ce-resc pă - rin-te în - tin-de a - Ta - mâ - nă pe ț-a-ra ro-mă-nă

Trăiască Regele
În pace și onor
De țară iubitor
Și-apărător de țară.

Fie Domn glorios
Fie peste noi,
Fie-n veci norocos
În război, război.

O! Doamne Sfinte,
Ceresc părinte,
Susține cu a Ta mână
Coroana Română!

Trăiască Patria
Cât soarele ceresc,
Rai vesel pământesc
Cu mare, falnic nume.

O! Doamne Sfinte,
Ceresc Părinte,
Întinde a Ta mână
Pe Țara Română!

Fie-n veci el ferit
De nevoi,
Fie-n veci locuit
De eroi, eroi.

XXXIII

TURTURICA

Amărită turturică

O! sermana, vai de ea!

Cât remâne singurică

O! sermana, vai de ea!

Sbóră tristă pin pustie

O! sermana, vai de ea!

Ma! mult mórta de cât vie.

Cât trăesce tot jălesce,

Cu alta nu se 'nsoțesce.

Trece pin pădurea verde

Dar ea pare că n'o vede.

Sbóră, sbóră până cad!

Și pe lemn verde nu șade,

Ear când stă câte o dată

Stă pe ramură uscată

Or! se pune pe o stîncă

Și nici bea nici nu mănăncă.

Unde vede apă rece,

Ea o tulbură și trece,

Unde vede-un vînător

Către el se duce 'n sbor.

Textul „doinei” (cântecului propriu-zis) *Turturica* și strofa melodică corespunzătoare, din exemplarul *Poesiilor populare ale românilor* aflat la Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați (Viorel Cosma, *op. cit.*, p. 119)

Summary

Vasile Alecsandri, one of the great patriots with substantial contributions to the creation of modern Romania, stands out for the significant part played in the development of our national literature. Excelling in most literary genres, from poetry to theatre and prose, Vasile Alecsandri also kept music and Romanian folklore close to his heart. As one of the key figures of the cultural life of Iași, he often collaborated with famous musicians as Alexandru Flechtenmacher, who set to music some of his most appreciated works (Coana Chirița sau Două fete și-o neneacă, Întoarcerea Chiriței sau Chirița în provincie, Cinel-cinel, Barbu Lăutarul) or Eduard Hübsch. His constant interest in both folk literature and music led to the editing of various volumes of Romanian literary folklore, of great importance for the second half of the 19th century: Balade (Cântece bătrânești), vol. I-II (1852-1853), Doine și lăcrimioare (1853) and Poesii populare ale românilor (1866).

Keywords:

Vasile Alecsandri, Iași, music, literature, sound art, folklore.

